

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	s. 5
POVL CHRISTENSENS BIOGRAFI	s. 7
DEN FRIE GRAFIK	s. 9
BOG-GRAFIKKEN	s. 19
Blicher-illustrationer	s. 25
H. C. Andersen-illustrationer	s. 33
Kingo- og Brorson-illustrationer	s. 39
Holberg-illustrationer	s. 43
Årstids-illustrationer	s. 45
Enkelte træsnit	s. 49
Dybtryks-illustrationer	s. 53
Reliefætsnings-illustrationer	s. 65
Tegninger	s. 71
ILLUSTRATIONERNE TIL LEONORA CHRISTINA:	
<i>JAMMERS MINDE</i>	s. 73
ILLUSTRATIONERNE TIL SAXOS AMLED	s. 81
Povl Christensen og Sigurd Vasegaard	s. 92
AFSLUTNING: POVL CHRISTENSEN OG DEN GRAFISKE KUNST	
I DANMARK	s. 95
BILAG: Illustrerede bøger	s. 97
Litteraturliste	s. 107

INDLEDNING

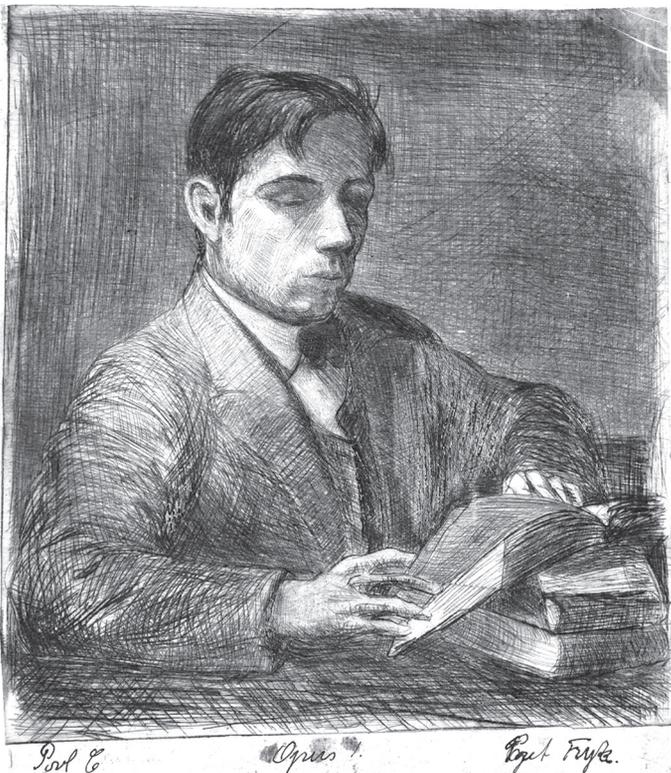
Povl Christensen, der levede fra 1909 til 1977, var både maler og grafiker, men det er som grafiker – og frem for alt som bog-illustrator – at han især huskes i dag. Poul Holst, som har udarbejdet en bibliografi om hans bogarbejder skriver ligefrem i 1968, at ”han fremstår som dansk bog-grafiks største navn”. I hvert fald har han illustreret godt og vel hundrede bøger, hvoraf dog en del er små hefter og privattryk.

Godt og vel tredive af alle disse bøger er udstyret med originalgrafik, dvs. grafik trykt direkte fra stokkene eller pladerne. Det giver en helt særegen kvalitet i disse illustrationer. Halvdelen af bøgerne er illustreret med træsnit. Når man skærer et træsnit, udhuler man de partier af træpladen, som ikke skal ses på trykket, som altså skal udgøre det hvide i trykket. Man fremstiller på denne måde et relief, som kan vales ind med trykfarve. Det kaldes derfor også højtryk. Man kan her enten arbejde i længdetræ eller i endetræ, hvor man anvender et spidst og hårdt redskab (en gravstikkel), hvorved der fremkommer zylografier, og det er de fleste af Povl Christensens træsnit. Hen ved tredive bøger er illustreret med tegninger, og endelig er ca. tyve udstyret med dybtryk eller reproduktioner efter dybtryk. Dybtryk omfatter kobberstik, hvor man graver med en gravstikkel i en kobberplade, som man så fylder ud med farve, således at der kan tages billedtryk fra pladen. Her er det fordybningerne i pladen, der fremtræder som linjer på bladet. Derfor taler man om dybtryk. Povl Christensen har anvendt denne teknik, men oftest har han lavet raderinger eller ætsninger, hvor man lader en ætsevæske gøre arbejdet i stedet for håndens tryk. Endvidere har han ofte lavet akvatinter, hvor man ætser flader, så disse fremtræder som mere eller mindre grå eller sorte. Man påfører et lag lak med porer, hvor syren kan ætse gennem porerne. Endelig har Povl Christensen lavet reliefætsninger, dvs. raderede metalplader trykt som højtryk. Det var især i 60’erne, hvor hans syn var blevet reduceret, at han arbejdede med reliefætsninger, fordi sådanne ætsninger ikke kræver samme præcision som zylografi og almindelige raderinger, men har en mere skitseagtig karakter.

Alle, der har skrevet om Povl Christensen, har for det første fremhævet hans arbejde med bogen som et samlet kunstværk og for det andet betonet hans evne til indlevelse i de værker, han har illustreret, ligesom man har fremhævet hans taktfølelse i forhold til teksten – dette at han ikke ønsker at konkurrere med bogen eller flytte opmærksomheden fra teksten, men søger at understøtte eller akkompagnere den.

Hvad en sådan illustrationskunst kan give er formuleret godt af Povl Christensen selv: ”God kunst arbejder med at give udtryk for denne ydre virkelighed *indefra*. Den giver derfor altid sande vidnesbyrd om forholdet mellem den menneskelige sansning og den ydre tilværelse. Således åbner den stadig vej for nye erkendelser, både hos udøveren og den iagttager, der vil åbne sit sind”.

I denne bog vil hovedvægten blive lagt på Povl Christensen som bogkunstner, men først skal der dog siges lidt om ham som person og kunstner og om hans frie grafik. Herefter følger så bogens hovedafsnit, hvor hans boggrafik karakteriseres. Derefter gives en mere indgående karakteristik af et par af hans hovedværker, nemlig dels de 25 akvatinter til Leonora Christina: *Jammers Minde*, dels træsnittene og reliefætsningerne til Saxos historie om Amled. Bogen afsluttes med en fortegnelse over de af Povl Christensen illustrerede bøger.

Selvportræt, (Opus 1).

Radering.

16,7 x 15,4 cm